

Posudek magisterské práce

Student: Ing. Eva Kožená
Téma práce: Postavení a role žen v raně křesťanských komunitách paradigmatem dnešní doby
Oponent: doc. PhDr. ThDr. Mgr. Noemi Bravená, Ph.D., Th.D.

Hodnocení práce: 1 2 3 4 0 hodnocení 1 = nejlepší, 4 = nejhorší, 0 = neposuzováno

1. Formulace cílů 3
2. Relevance cílů 3
3. Postup řešení 3
4. Vhodnost zvolených metod 4
5. Metodologie a interpretace výsledků 4
6. Splnění cílů 3
7. Originalita 1
8. Orientace autora ve zpracovávané problematice 2
9. Práce s literárními zdroji (průběžné citace, norma) 2
10. Využití dalších informačních zdrojů 3
11. Úroveň jazykového zpracování 1
12. Úroveň odborného vyjadřování (terminologie) 2
13. Srozumitelnost a logická stavba textu 1
14. Formální úroveň 1

Diplomová práce předložená na Katedře biblistiky a judaistiky HTF UK volí aktuální a komplexní téma. Struktura práce odpovídá tématu a textové části jsou vyvážené, práce je čtivá. Formální kritéria jsou dodržena, překlepy se v ní objevují v povolené normě. Práce je teoretická a překládá analýzu vybraných ženských vzorů v antice a raném křesťanství.

Připomínky:

1) Úvod práce neobsahuje jasné cíle, čtenář textu vlastně od počátku neví, kam text směřuje. Autorka nabízí hned několik možností: a), „jak starověké texty formovaly společenský pohled na ženy“; b), „cílem je ukázat na aspekty funkčního patronátu či akcenty ženské zbožnosti“, c) „jak tyto ženy (*tj. vybrané typy žen*) fungují v kontextu dobové historické scény.“ (s. 10) Prosím o vyjasnění cílů práce při obhajobě.

2) Není jasné, co je míněno souslovím „paradigma dnešní doby“, které je zmíněno v názvu práce – to mělo být definováno v úvodu, aby čtenář věděl, jak má text číst a z jaké perspektivy autorka texty interpretuje. Co je výchozím paradigmatem – je to myšleno vědecky jako metateorie určité vědecké komunity nebo obecně jako určité ve společnosti přijímané schéma myšlení o ženách? Jaké? S paradigmatem a s jeho reflexí, příp. verifikací se studentka v závěru nevyrovnává (s. 78).

3) Pokud souvisí „autorčino“ paradigma s feministickým výkladem (s. 75), pak nemůže být feministická teologie a hermeneutika definovaná informacemi z přednášek přednesených na HTF UK (s. 75). K tomuto tématu existuje dost zahraniční literatury. Vědeckou výjimku tvoří manuskripty ještě neuveřejněných badatelských zpráv z konferencí, nicméně i to se posuzuje s ohledem na téma a kulturní kontext výzkumné zprávy. Těžiště feministické teoložky a novozákonní exegetky Elisabeth Schlüsser Fiorenza je na jedné straně nesporné v požadavku zčítelnosti zamlžených textů patriarchálním výkladem, na straně druhé autorka upozadila pojem zjevení, proto může dekonstruovat biblický text, ale s citelnou teologickou redukcí. Postavy žen mají význam pro teologické uvažování právě i z pozice dějin spásy a zjevené teologie.

4) Pokud autorka předkládá shrnující tabulku vztahů v literárních žánrech (s. 71) očekávala bych, že literární žánry budou v kapitolách vydefinovány z pozice literární vědy (viz např. krátká definice románu bez uvedení literatury, s. 46).

5) Teologické definice jsou deficitní. Např. Chybí definice kázání (s. 53). Definice pastorálních epistol nelze opírat o text Neufeld, D. a Demaris, R.; *Understanding the Social World of the New*

Testamet, 2010), protože jde primárně o vydefinování textového korpusu, nikoliv jeho přesažného významu do pastorálně-sociální sféry (to by bylo jiné téma práce). Pokud je tedy těžiště magisterské práce založeno na literární vědě, příp. křesťanské textové kritice, pak je definice evangelií z roku 1988 (Aune, D. E.) nedostatečná. Evangeliím z teologického hlediska nejde primárně o příběh, ale o to, co je obsaženo v originálním textu v komparaci s dobovým kontextem a zároveň o současnou interpretaci a aktualizaci poselství. Autorka píše: „Jedinečnost evangelií spočívá především v jedinečnosti jejich obsahu, který je dán jejich předmětem: Ježíš Nazaretský, který učil, že Boží království je dočasně přítomné v jeho životě, tak v životech na zemi přítomných lidí.“ Tato věta je teologicky naprosto špatně a popírá christologické dogma i základní eschatologické definice. V textu citátu až do konce kapitoly není uveden odkaz na literaturu, tj. dá se předpokládat, že jde o výklad autorky (s. 56-57).

Z textu usuzuji zapálení autorky pro téma. Práce má však velmi vážné metodologické a interpretační nedostatky, které jsou způsobeny i komplexností metodologie biblických věd a teologické interpretace. Z textu v podstatě není jasný ani jeden typ metodologie (biblistika, literární vědy?), nejbližší text připomíná klasickou obsahovou analýzu textových korpusů, který ale není opřen o postupy textové kritiky – tj. kritický analytický rozbor menších textových částí. Výsledkem je výběru faktů o dané postavě na základě konkrétního sekundárního zdroje místy prostupující do vyprávění o dané literární postavě a do úvah autorky.

Hodnotím originální přístup autorky, který spatřuji v tom, že si položila otázku významu i zamlžení role žen v textových korpusech, které je vidět, že pečlivě prostudovala. Hlavním metodologickým nástrojem se jí stal příběh a jeho zamlžené sdělení. Těžiště a v podstatě originalita práce je tak v typologii rolí jednotlivých žen, které vystupují ve svém sociálně-kulturním kontextu, nicméně odkazují na obecnější archetypy žen. Přínos práce je aplikačně-typologický, a proto i přes výhrady práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě

1. Shrňte typologii postavení a role žen v raně křesťanských komunitách podle signifikantních prvků a definujte klíčové momenty, jak formovaly náboženskou tradici.
2. Definujte cíle i metodologický postup práce a krátce reflektujte, jak jste vybírala informace o jednotlivých typech žen.

Celkové hodnocení: 3

12. 6. 2024